

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Paštno-čekovni rač. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 2113.

Cene inseratom: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—,
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.20.

Težka pot slovenskega naroda k svobodi.

Jezernik Baltazar, kmet v Št. Hju pri Velenju.

Dvajset let mineva. Z bolečino se spominjamo onega julijskega jutra 1. 1914., ko so se slovenski možje in fantje poslavljal od svojcev. Odtrgani od svojih dragih, so odhajali proč od rodni gričev in poljan, na sever in jug, kjer je izorevalo naše žitje, da je smrt imela obilno žetev; kjer so topovi in mitraljeze izpele uspavanko-posmrtnico mnogim sinovom slovenskega naroda. Ob njih grobovih ni bilo solza, često ne molitve v zadnji pozdrav, le odjek bobnenja je odmeval s hriba v dol. Domovina pa je plakala, otožna, osamela, kakor list v burji in viharju. Preslabotne so moje moči, da bi mogel izraziti vse ono gorje, ki ga je občutil cvet slovenskega naroda, ko je venel, umiral na tuji grudi... Tuja, oziroma potujčena, pa tudi rodna zemlja je srkala kri naših mučnikov. V nedopovedljivem upanju so upirali izgnanci svoje rosne poglede tja preko gora, kjer morda piše pismo osamela mamica, žena, sin, hčerka v okrutno daljino.

Tudi k Bogu se je oziral slovenski rojak z iskreno molitvijo, z vzdihom, da že skoraj zasine žar svobodnega solnca na svoje. Ko bi še bil živel v tistih dneh Gregorčič, slavec nekdanj solnčnih goriških brd, kojim so laški topovi odvzeli življenje, kojih uničenje, obžgani hribovi in planote so izpričevale gorje! Morda je slutil, ko nam je zapisal ono proroško: »Takrat se spomni, bistra Soča, kar gorko srce ti naroča!«

Vse na svetu je minljivo, žalna tragedija se je bližala koncu. Izmučeni so se povračali ostali v naročje svoji domovini. Z novim upanjem, še z večjo ljubeznijo je zopet poprijel slovenski oratar za plug ter izoral brazde v rodno prst. Hvaležno je uprl svoj pogled k Stvarniku z vročo molitvijo, da rodna gruda ne preganja več svojih sinov, temveč da tudi ona kliče blagoslova vsem, ki jo tako ljubijo. Ze pred svetovno vojno je v slovenskem narodu dozorevala misel, kako se izviti iz dolgoletnega robstva; kajti nemški šovinizem je vedno bolj sistematično bil na delu, da se ustvari nemški most do Adrije. Ovira k temu je bil probujajoči se slovenski narod; naši politični voditelji, pisatelji, časopisje, vse je bilo na delu. Med svetovno vojno pa je čas pospešil delo. Jugoslovanski odbor je deloval v tujini, doma pa naši voditelji, ki v najtežjih dnevih niso zapustili svojih; že leta 1917. je dr. Korošec v

dunajskem parlamentu zahteval svobodo na podlagi majniške deklaracije. Tudi naši bojovníki so o tem razmišljali. »Judenburg« s svojimi mučenci se je oglašal v naših dušah; predor solunske fronte je razgibal slovenske fante in može ob Taljamentu, v Tirolah, kjer sta 17. in 2. planinski strelski polk dala glasno izraza preokretu, kojega geslo je bilo: mir, svoboda. Saj so mnogim še v spominu oktobrski dnevi 1. 1918.

Končano gorje ... mirovni pogoji. Borba pa se delno še nadaljuje med takratnimi državniki za naše že itak skromno odmerjeno ozemlje. Premalo je bilo vezi med tujino in domovino v tistih dneh, preskromna naša energija. Korotan, kjer je Gosposvetski zvon izpeval slovenske zvoke nekdanj, tudi ti si moral piti kri slovenskih fantov. Malgajev grob je Korotan... Zvon pa dol z ravnine kliče nam: »Greh nesloge raz sebe operimo, naše moči pa s slego

okrepimo.« S skupnimi močmi smo si zgradili svoj dom, svojo lastno državo, z željo, da bodi to dom bratstva, da kot bratje v njej živimo, ter da tudi kot bratje pravilne jugoslovanske miselnosti, prepojene z nezlomljivo energijo zavesti, branimo ta svoj dom. V nas pa mora vedno kliti zdravo razumevanje, da je dobro urejen dom v dobro domači družini. Mnogo že spava v Bogu mož, mnogim še čas reže brazde v njih čela. Slovenski narod jim bo ohranil vedno neizbrisen spomin hvaležnosti, ker so res s pravo ljubeznijo delali in ljubili svoj rod in svoje dobro zvesto ljudstvo. Slava vam, legijonarji jugoslovanski: dr. Krek, dr. Lovro Pogacnik, dr. Karel Verstovšek, dr. Jerovšek itd. Še mnogi drugi, kojih imena na tem mestu ne morem navesti. Domovina vam vsem dolguje hvaležnosti... Naj nas spomin na te može krepiti in poživlja naše razdvojene moči in duha, da bo vse naše delo v srečo in veličino naše države kraljevine Jugoslavije in vseh njenih sinov. Če bi pa kedaj vihar zadivjal ob njo, naj se razbije ob granitni moči in slogi vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev.

V NAŠI DRŽAVI.

Klerikalnega zmaja ubijajo. Kaj pomenja klerikalizem, naši čitatelji dobro vedo. Ne pomenja nič drugega kot dejavno, dosledno krščanstvo, ki uravnava celega človeka, njegovo zasebno in javno življenje. Ker svobodomislecem meščanskega in socialističnega

Znani izumitelj smrtnih žarkov 77letni dr. Nikola Tesla, ameriški učenjak, ki je rodom iz Jugoslavije.

kova takšno krščanstvo ne ugaja, ga hočejo spraviti ob kredit z označbo, ki malo diši po psovki — saj liberalci in socialisti imajo z njo tak namen — »klerikalizem«. Že leta in leta pobijajo po Sloveniji klerikalnega zmaja. »Jutro« je napovedlo, da je že ubit. Glavni tajnik »Boja« VI. Fabijančič pa je na nekem zborovanju v Sarajevu pred nekaj dnevi rekel: »Edino »Boj« je tisti, ki je dokončno uničil klerikalnega zmaja v Sloveniji, kar se doslej še nikomur ni posrečilo.« Sedaj pa bo g. Fabijančič zopet našel milost v očeh »Jutra«, ki jo je izgubil. Če jo je sploh izgubil! Fabijančič pa bi bolj razveselil slovensko ljudstvo, ako bi bil zmago-slavno izpovedal, da je ubit »zmaj korpucije«.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Avstrija in Mala antanta. Avstrijski podkancelar Starhemberg se je mudil v Italiji, Dollfussova soproga je bila na obisku pri gospe Mussolini in tudi Dollfuss sam bo zopet posetil Mussolinija. Časopisje razglša, da razmotrivajo v Rimu o stališču Avstrije napram Mali antanti. V doglednem času bi naj posetila Rim francoski in čehoslovaški zunanji minister, ker so pogajanja za sporazum med Italijo ter Francijo znatno napredovala. — Dne 18. julija